

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.*

Az ötszáz frankos állami arany-érem nyertese. A mint már a legutóbbi számbunkban előre jeleztük, a magyar királyi vallás- és közoktatásügyi minister a magyar iparművészet kitüntetésére alapított aranyérmet az Orsz. Magyar Iparművészeti Múzeumnak 1899. évi karácsonyi kiállításának alkalmából *Horti Pál* rajztanárnak és festőművésznek adományozta a hazai iparművészetnek fellendülése érdekében kifejtett kiváló és sokoldalú tevékenységeért.

Kinevezés. A magyar királyi vallás- és közoktatásügyi minister *Hencz Károly* földmivelésügyi m. kir. ministeriumi kezelő díjnokot az orsz. m. kir. iparművészeti múzeumhoz tollnokká kinevezte.

Az ipari munkások képzésére szervezett vasárnap délutáni ingyenes előadások téli ciklusa március hó 11-én fejeződött be. A sorozatban összesen 17 előadás volt, melyeket *Radisics Jenő* igazgató és *Mihalik József* múzeumi őr tartottak, felváltva magyarázván a múzeum kiállítási anyagát az ipari munkásoknak. Az összes látogatók száma 9211 egyénre rugott, mely szám a tavalyihoz képest 2381 egyénnel nagyobb összeget mutat, a mi az előadások közkedveltségének legilletékesebb bizonyossága gyanánt szolgálhat.

* Az aktuális anyag sokassága miatt a most kiszorult többi rovatot csak a legközelebbi számbunkban közölhetjük.

Az iparművészeti múzeumban f. é. február hó 20-ától 25-éig bemutatott próbakiállítást, 44 nyitási óra alatt, összesen 163,200 egyén látogatta meg, egy-egy órára tehát átlagosan 3700 látogató esik. E ropant mérvű látogatottság a maga nemében páratlanul áll a hazai kiállítások történetében. Sajnálni való azonban, hogy a közönségnek jó része s mondhatnók intelligensebb része, éppen a szinte életveszélyes nagy tolongás miatt nem nézhette meg a látni valókat. Ennek pedig elejét lehetett volna venni, ha egy-két napon át belépő díjat szedtek volna mint azt többen, éppen az intelligensebb körökre való tekintettel ajánlották.

Az orsz. magy. iparművészeti múzeum ismeretterjesztő ingyenes előadásainak második ciklusa f. é. január 26-án *Gróh Istvánnak* „Modern és magyar stílus” című előadásával vette kezdetét. Előadó szerint a XIX. századot, a legutóbbi egy-két év leszámításával éppenséggel nem lehet a művészi invenció századának tekinteni, de e század annál buzgóbban tanulmányozta a történelmi stílusokat, kezdte a görögön és megteremtette az u. n. empire-ízlést. Folytatta a gótikán, olasz-, német-renaissanceon és barokkon. A tervezőknek és a

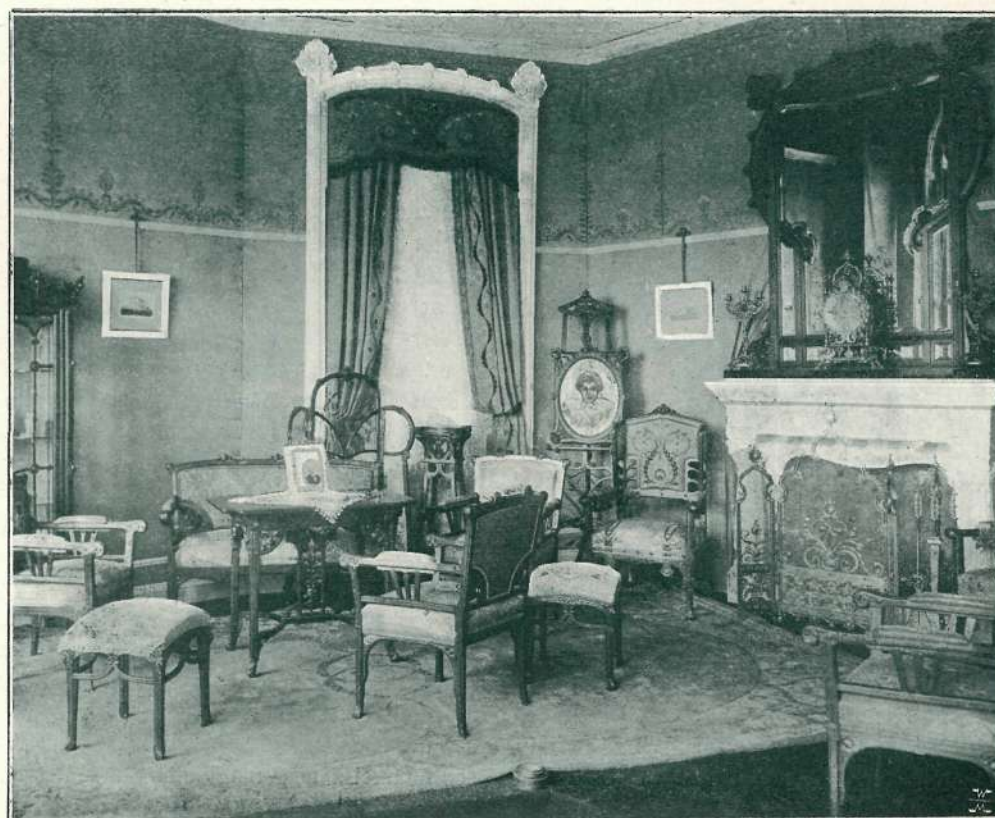
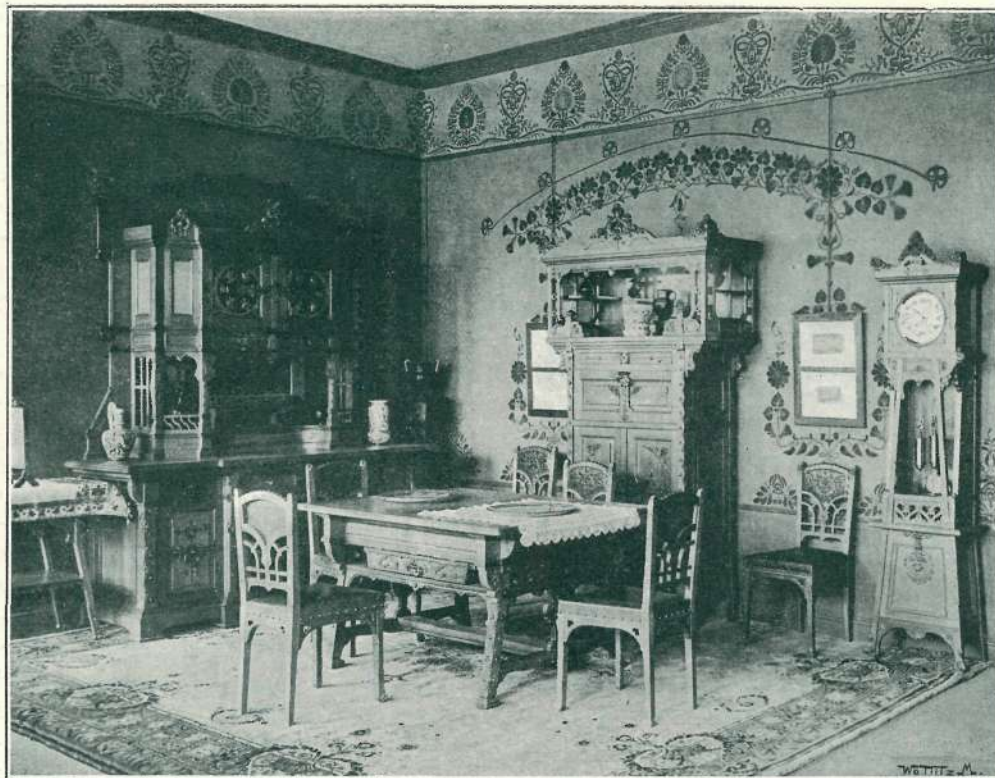
A szerk.

művészi iskoláknak nem volt más céljuk, mint hogy minél jobban beleéljék magukat egy-egy rég elmúlt kor formavilágába. Ennek következménye az az új áramlat, amely az iparművészetben nemcsak szóval, de sikerült alkotásokkal is hirdeti, hogy jogunk van a korunknak és felfogásunknak megfelelő új formákhoz. Az új irány, bár anyagát legnagyobb részt a természetből veszi, nem nélkülözheti a stilizált formákat. A primitív népies stílusok elemeit is szívesen dolgozza föl és ezért nemzeti ornamentikánknak is van befolyása jövő stílusunkra. A laza, még renaissance befolyásra mutató XVII. századbeli himzések, de még inkább az újabkori, teljesen eredeti népies diszítványeink a leghasznavehetőbb elemek gazdag gyűjteményei. Valószínű, hogy iparművészetünk idővel ezek nélkül is sajátos nemzeti színezetű lesz, azonban mégis nagy mulasztás lenne, ha a mostani kedvező alkalom ötletéből elmulasztanók nemzeti diszító művészetünk multját és jövőjét összekapcsolni. Előadó részint az iparművészeti, részint a néprajzi múzeum gazdag himzési gyűjteménye tárgyain természetben is bemutatta azokat a mintákat, a melyeket a modern magyar iparművészetben sok szerencsével fel lehetne használni. — *Dr. Czobor Béla* egyetemi tanár február hó 9-én, 16-án és március 2-án tartotta meg előadásait „*A kereszténység az iparművészetben*” címmel. Bevezetésül ismertette a kereszténység fellépésének korszakot alkotó jelentőségét a történelemben és a művészet terén. A klasszikus Róma művészete mélyen aláhanyatlott, amikor a pogány vallás erkölceitől, melyeknek szolgálatában a művészetek kimerültek, egészen elűtő világnézetet hirdető új tanok hihetetlen gyorsasággal tért hódítottak a hatalmasok palotáiban és a szegények kunyhóiban egyaránt. A kereszténység üldözése korában készült földalatti üregek (katakombák) az őskeresztény-kor művészetének valóságos kincseshányái. A falak festményekkel voltak diszítve, melyhez hasonló a pécsi sírkápolna, mely a IV. századból származik. Czobor ismertette továbbá a titoktartás

rendszabályát (*disciplina arcani*), mely létrehozta a keresztény jelvényeket. Így például Krisztus majd mint jó pásztor, lantos Orpheus, majd pedig mint hal ábrázoltott. Feszület helyett elefántcsontból, vagy kőből faragott halakat viseltek nyakukon az első keresztények. A katakombákból különféle iparművészeti tárgyak kerültek ki; így a terrakotta-lámpák, az üvegtárgyak közül a kelyhek és az áldozó poharak, melyeket a szeretetlakomáknál használtak. Ismertette a *fondi d'oro* nevezetű aranyos talpú üvegeket, a paténákat, az áldozó csészéket, a bronzból és borostyánkőből készült műveket, a melyek mind a kereszténységnek szolgáltak. Majd ismertette az őskeresztény bazilikákat, áttért a római és ravennai mozaikok jellemzésére és felemlítette, hogy Szent-István király székesfehérvári bazilikája is hasonló mozaik-kockákkal volt ékítve. A bizánci művészet jellemzése után áttért a keresztény templomok leglényegesebb alkotó-részeinek, az oltárnak fejlődés-történetére.

Második előadásában Czobor Béla az egyházi szerelvények fejlődését ismertette és megmagyarázta azoknak készítmódját. Beszél az ötvösség középkori gyakorlatáról, az egyházi ötvösökről, ismertette a zománczás nemét, kiemelve a sodronyos zománcot, amely a középkorban hazánkban találta meg legnagyobb s legszebb kifejlődését. Ismertette az úrmutató fejlődését és az ereklye-mutatókat, az oltár felszereléséhez tartozó tárgyakat, a keresztet, gyertyatartókat, ámpolnákat stb. Harmadik előadásában Czobor Béla az egyházi öltönyöket ismertette s méltatta az egyházi művészetek fellendülését, előadásának gazdag szemléltető anyagát a párisi kiállítás történelmi csoportja számára összegyűjtött kincseiből merítvén.

Március 9-én és 16-án *Morelli Gusztáv*, az iparművészeti iskola fametszés-tanára tartott előadást „*A sokszorosító művészet és eljárásai*”-ról. Első előadásán ismertette a fametszést és cinkográfiai eljárást. Szólt a fametszés történetéről, elősorolta a nevesebb fametszőket, majd áttért a fametszés

○○○○○ NŐI SZALON ÉS EBÉDLŐ. ○○○○○
 ○○○○○ TERVEZTE FARAGÓ ÖDÖN. ○○○○○
 KÉSZÍTETTÉK AZ ÁLLAMI IPARI SZAKISKOLÁK.

KÉSZÍTETTE KÁNTOR TAMÁS.

KÉSZÍTETTE REISZ ÉS PORJESZ

◦ SZALON SZEKRÉNYEK. ◦
TERVEZTE FARAGÓ ÖDÖN.

TERVEZTE FÖRK ERNŐ.

FÉRFI DOLGOZÓ SZOBA.

KÉSZÍTETTÉK AZ ÁLLAMI
◦ IPARI SZAKISKOLÁK. ◦

művészetének magyarázására, sőt egyik volt tanítványa, most segédje által azt gyakorlatilag is bemutatta. Felhívta hallgatóinak figyelmét a terem körül felállított állványon elhelyezett több történeti vagy művészi becsű fametszvényre, többek közt a kromoxilografiai eljárás magyarázása közben egy 18 színskálában látható színes képre.* Elmagyarázta a fametszetek sokszorosítását a galvanoplasztika útján. Aztán áttért a cinkografiára s csakis az autotipiai eljárást ismertette s midőn a háromszín-nyomásról szólt; tőle tudtuk meg, hogy Weinwurm Antal budapesti műintézete is berendezkedett ez eljárás szerinti klisék készítésére és hogy a Hornyánszky-cég a háromszín-nyomást nagyban akarja kultiválni. Előadása végén, hogy hallgatósága fogalmat szerezzen a fametszetekről történő nyomásról, segédje által apró sajtón lenyomatokat készíttetett. Ez a kis sajtó történelmi nevezetesség annyiban, hogy 1848-ban magyar bankókat nyomtak rajta. Most Morelli fametsző iskolájában a fametszetek levonatainak készítésére szolgál. A második előadáson a rézmetszés, a rézkarc és a rézmaratásról szólt s miután ezt a művészetet is tanítják az intézetben, ez eljárásokat is gyakorlatilag mutatta be a hallgatóságnak; még a réznyomást is, mely teljesen eltér a könyvnyomtatástól s így olyanok, kik a könyvnyomó sajtó működését ismerték, ugyancsak csodálkoztak a réznyomás lassúságán és annak körülményes voltán. Azután rátért a litográfiai eljárásra, azt apróra elmagyarázván, bemutatott egy-egy vésés, fényképátvitel és maratás útján rajzzal ellátott követ. A litográfiával kapcsolatban szólt még a fénynyomás-eljárásról, bemutatván a rajzzal ellátott üveglemezt; végre az algrafiai eljárást ismertette, melynek nagy jövőt jósolt, már csak azért is, mert az alumíniumlemezek a drága köveket részben nélkülözhetőkké fogják tenni és ezeknél könnyebben kezelhetők.

* Ez alkalommal került bemutatásra az a kiválóan sikerült, négy ducal nyomott fametszet, a melyet mint mellékletet e füzetünkhöz csatolunk.

Az előadásokon minden alkalommal nagyszámú s intelligens közönség volt jelen mindkét nemből, az érdekes előadásokat nagy rokonszenvvel fogadta s az előadókat mindannyiszor szíves ovációban részesítette. A ciklus befejezéseül *dr. Keszler József* „Az üveg“-ről tart három estére terjedő előadást. Ez folyamatban lévén, ismertetésére jövő számunkban térünk rá.

Japáni sablonok szép példányaira tett szert az iparművészeti múzeum könyvtára, melyek tanulmányozás végett minden érdeklődőnek rendelkezésére állanak. Csodálatraméltó az a hatás, a mit egy kézzel kiszeldelt papíron a természeti formák utánzásával a sablonmetsző japáni művészek kelteni képesek. Nincs is szabadabb és nagyobb fantáziával megáldott művész, mint a japáni művész. A világ összes objektumait meghódítja művészete számára. Állat- és növényvilág, a hó szabályos kristálya, a tenger szeszélyes hullámfodrai egyaránt motívumokul szolgál neki. Nem minták után dolgozik, mert ott az szegény; s ha már az egyes stilizálási módokat el is lesi a másik művésztől, önálló és eredeti összeállítással, elrendezéssel, koncepcióval lep meg. Minden egyéni jellegű e produktumokban, százat és százat átnézhetünk a metszetekből, mindig új, eredeti, friss és ötletes mintákra lelünk, sehol nyoma sincs az unalmas és fáradt kompilálásnak. Az a pazar könnyedség, a mivel különösen a virágok stilizálásához értenek, érthetővé teszi forrásuk kiapadhatatlanságát. Egy lényeges és európai szemnek feltűnő különbség jellemzi főleg a japáni sablonokat, koncepciójuknál a szimétria szabálya semmiképen sem érvényesül, egy törvényszerűséget mutat csak: a proporcióét. S még egy tűnik fel nekünk furcsának, hogy a java része e lapoknak olyan, mintha egy ablakon látott részét a természetnek adná vissza csak. Cz.

Az iparművészeti könyvtárt f. é. március hóban 1433-an látogatták s 1641 művet használtak. Különösen élénk érdeklődés mutatkozott a folyóiratok legújabb

számai iránt; a következők állanak díjtalanul bárkinek rendelkezésére: Agyag Ipar, Archaeologiai Értesítő, Art et Décoration, The Artist, Blätter für Kunstgewerbe, The Building News, Centralblatt für das gew. Unterrichtswesen, The Century Magazine, Dekorative Kunst, Deutsche Kunst u. Dekoration, Erdélyi Múzeum, Ethnographia, Haladás, Harper's Magazine, Hivatalos Közlöny, Innen-Dekoration, Isskusstwo (S. Peterburgje.), Journal of Indian Art and Industry, Jugend, Die Kunst, Kunst-Chronik, Kunstgewerbeblatt, Kunst und Handwerk, Kunst u. Kunsthandwerk, The Magazine of Art, Magyar Ipar, Magyar Iparművészet, A magyar mérnök- és építész-egylet értesítője, Magyar Könyvszemle, Mittheilungen des Mährischen Gewerbe-Museums, Műcsarnok, Moderne Kunst, Politikai Hetiszemle, The Poster, Revue des Arts Décoratifs, Revue d'Orient, The Studio, Századok, Tehnológiai Lapok, Természettudományi Közlöny, Tidsskrift for Kunstindustri, Ver Sacrum, Zeitschrift für bildende Kunst. És ezeken kívül van még 78-féle befejezett vagy csupán kiállítási és karácsonyi számokból álló folyóirat.

A m. iparművészeti társulat választmánya 1900. évi március hó 17-én *Ráth* György elnöklése mellett ülést tartott, a melyen jelen volt *Czigler* Győző alelnök, gróf *Bánffy* György, *Fischer* Ignác, *Fonta* Gyula, *Gaul* Károly, *Gelléri* Mór, *Kiss* István, *Nádlér* Róbert, *B. Pauer* Leó és *Radisics* Jenő vál. tagok.

Jegyző: *Györgyi* Kálmán titkár.

Az elnök megnyitván az ülést, bejelenti, hogy Beck Dénes, dr. Matlekovich Sándor s Thék Endre kimentették távolmaradásukat. A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Gelléri Mór vál. tagot kéri fel.

A legutóbbi választmányi ülés jegyzőkönyvét a választmány felolvasottnak tekinti, miután az hitelesítve van s a társulat közlönyében megjelent.

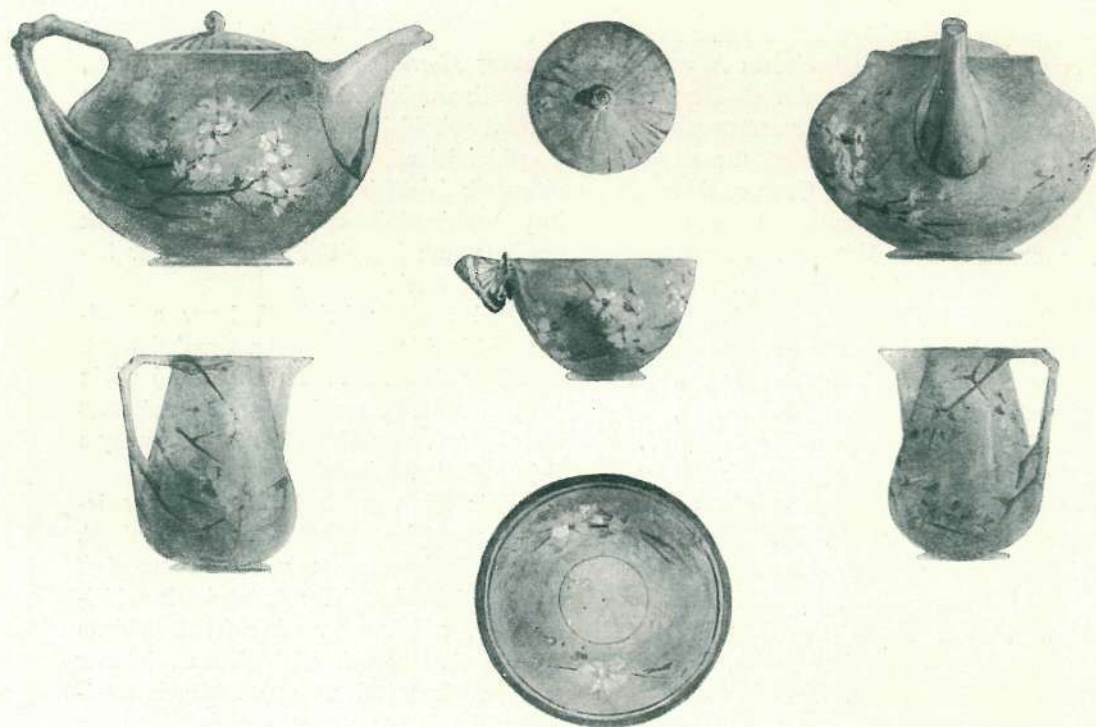
Titkár jelenti, hogy a társulat legutóbbi karácsonyi kiállítása alkalmából az ötszáz frankos állami aranyérmét az illetékes jury

javaslata alapján a vallás- és közoktatásügyi minister *Horti* Pál tanárnak adományozta, a hazai iparművészet fellendülése érdekében kifejtett sokoldalú és sikeres tevékenységért. Továbbá jelenti, hogy a társulati elismerő oklevelek és díjak odaítélésével megbízott jury megbízatásában eljár. (A kitüntetettek nevét lapunk legutóbbi számában már közöltük. A szerk.)

Végül a titkár bejelenti, hogy a karácsonyi kiállítás alkalmából a társulati tagok között rendezett sorsolás február hó 26-án volt, s hogy a nyereménytárgyakat az összes nyerő tagok már átvették. A választmány a bejelentéseket tudomásul veszi.

Titkár felolvassa a kultuszminiszter leiratát, a melyben felhatalmazza a társulatot, hogy tolmácsolja a miniszter elismerését hazafias készségükért mindazoknak a kiállítóknak, a kik a sz. pétervári kiállításon résztvettek. Egy másik leiratban a miniszter közli a társulattal az orosz nagykövetségünknek, illetve a külügyminiszteriumnak átíratát, egy a jövő tél folyamán Moszkvában rendezendő kiállításhoz vonatkozólag. A szóban levő átíratok szerint a sz. pétervári kiállításnak kedvező sikere arra buzdítja az orosz császári műegyesületet, hogy Moszkvában megismételje a tavalyi kiállítást ezért tudni óhajtja, vajjon művészi iparosainkban meg van-e a hajlandóság arra, hogy egy újabb orosz kiállításon részt vegyenek?

A választmány behatóan foglalkozván a fölvetett kérdéssel, több felszólaló utalt arra a sajnos tényre, hogy a sz. pétervári kiállításnak elenyészően csekély anyagi eredménye volt, továbbá arra a durva bánásmódra, a melylyel ott a kiküldött tárgyak hazaszállítását végezték, a minek következtében kiállítóink, majdnem kivétel nélkül – kisebb-nagyobb mértékben megkárosodtak, végre pedig a hosszadalmas kártérítési eljárásra, a mely miatt kiállítóink jogos követeléseik még máig sincsenek kielégítve. Ezek után a választmány alig hiszi, hogy kiállítóinkban meg lenne a hajlandóság arra, hogy részt vegyenek egy újabb orosz kiállításon. Mindennek dacára azonban nem

TERVEZTE WAVRA ÁGOSTON.

••• III. SZAKOSZTÁLY. •••

•• TERVEZTE TAISSER JÁNOS. ••
KISPLASZTIKAI III. SZAKOSZTÁLY.

TERVEZTE EBERLING GYULA.
••• I. SZAKOSZTÁLY. •••

•• I. DIJ NYERTESE. ••
FELEK GYULA TERVEZETE.

•• II. DIJ NYERTESE. ••
BUNCSEK REZSÓ TERVEZETE.

GALÁNSZKY JÓZSEF TERVEZETE.

PÁSZTOR JÁNOS TERVEZETE.

A díszítő szobrászati II. osztály növendékeinek pályaműveiből.

akar ridegen tagadó választ adni, mert még sincsen kizárva a lehetősége annak, hogy a moszkvai kiállítás kedvezőbb eredménnyel záruljon mint a sz. pétervári, és a párisi kiállításról visszakerülő, s ott el nem adott tárgyak esetleg Moszkvában mégis értékesíthetők lesznek. Ezeket figyelembe véve, a választmány elhatározza, hogy a kultuszminiszterhez intézendő fölterjesztésében ki fogja jelenteni, hogy bizonyos határozott kikötések mellett esetleg hajlandó egy újabb orosz kiállításnak előkészítését elvállalni. Nevezetesen biztosítékot kíván arra nézve, hogy a sz. pétervári kiállítás alkalmából kiállítóinknak nyújtott kedvezményeken, ú. m. a csomagolás költségeinek megtérítésén, a díjmentes oda- és visszaszállításon, a helypénzmentességen, stb.-n kívül

a) az orosz művészeti egyesület kezeséget vállaljon arra nézve, hogy a kiküldendő tárgyaknak egy bizonyos előre meghatározandó, mintegy 20 százaléka el fog adatni, minek ellenében az orosz egyesület képviselőjének bizonyos befolyás engedtetnék a kiküldendő tárgyak kiválasztásánál.

b) Az orosz művészeti egyesület kötelezze magát arra, hogy társulatunk, illetve kiállítóink egy megbizottjának utazási költségeit Moszkvába és vissza fedezi, továbbá, hogy neki Budapestről való elutazásától kezdve, a kiállítás egész tartama alatt s az összes visszamaradt tárgyak csomagolásának befejezése után leendő hazaérkezése napjáig, megfelelő napidíjat fizet. Ennek a megbizottnak feladata volna nemcsak a tárgyak ki- és becsomagolására ügyelni, hanem neki kellene a kiállítás ideje alatt kiállítóinknak anyagi érdekeit lehetőleg előmozdítani.

c) Kikötendő továbbá, hogy a kiállítás oly időben tartassék meg, hogy a párisi kiállításról visszamaradt tárgyainkat Moszkvába szállíthatjuk, valamint

d) az is, hogy megfelelő biztosítékot kapunk aziránt, hogy károsodás esetén a kárösszeg lehetőleg a legrövidebb idő alatt meg fog téríttetni.

Titkár ismerteti egy helybeli ötvösmű-

árugyárosnak a kereskedelmi miniszterhez intézett folyamodványainak tartalmát, a melyekre vonatkozólag a vallás- és közoktatásügyi miniszter a társulat nyilatkozatát kívánta.

Miután a társulat a beadványokban felhozott több rendbeli panaszra és vádakra vonatkozólag az összes érdekelttől beszerezte a tényállás helyes megítéléséhez szükséges adatokat s nyilatkozatokat s a maga részéről is kijelentheti, hogy az említett folyamodványokban úgy egyes intézmények, mint iparosok ellen emelt vádak részben valótlanok, részben a valóságot irányzatosan elferdítik, a választmány elhatározza, hogy a rendelkezésére álló összes iratokat felterjeszti a kultuszminiszterhez. A társulatra vonatkozó vádakra pedig ki fogja jelenteni, hogy a társulat mostani s jövőben kifejtendő működésében magát nem korlátoztatja egyesek magán érdeke által, hanem mindig csak a hazai iparművészet jól fel-fogott érdekét tarthatja szem előtt.

Titkár bejelenti, hogy egy Angolországban élő honfitársunk útján érintkezésbe lépett Walter Crane-val, a ki egyik levelében kijelentette, hogy szívesen rendezne a jövő tél folyamán Budapesten kollektív kiállítást a maga, valamint családjának munkáiból, ha szándéka rokonszenves fogadtatásra találna. Ennek nyomán az orsz. iparművészeti múzeum igazgatósága is írt már Crane-nek, eleve biztosítva őt, hogy a legnagyobb előzékenységre számíthat a magyar iparművészet összes tényezői részéről.

A választmány örömmel fogadja a bejelentést és elhatározza, hogy a Crane-kiállítást az orsz. iparművészeti múzeummal, együttesen fogja rendezni. Ez alkalommal egyúttal azt is kimondja, hogy társulatnak a jövőben rendezendő összes kiállításait szintén az orsz. iparművészeti múzeummal, mint a mely a társulat kiállításaival közvetlenül érdekelve van, közösen rendezi. Györgyi K. titkárnak pedig az elnök köszönetet mond a nagyérdekűnek s tanúságosnak ígérkező kiállításnak kezdeményezéseért.

Györgyi Kálmán utalva arra az általán ismert tényre, hogy sok üzletünkben még

mindig ezerszámra árusítják és vásárolják a legizléstelenebb árukat az iparművészet cégére alatt, helyén valónak látja, hogy ezekből egy kollekció állíthatnák össze oly célból s oly módon, hogy az a közönség okulására s ízlésének nemesítésére szolgáljon. Tekintve pedig azt a körülményt, hogy a szóban levő stílszerűtlen munkákat jobbra külföldről importálják hozzánk, célszerű volna ezekkel együtt oly hazai produktumokat is bemutatni, a melyek ízléses formájuk, jó kidolgozásuk s olcsóságuk által tűnnek ki.

Tehát voltaképpen egy olyan kiállításról van szó, a melyen a közönség közvetlen szemlélet útján párhuzamot vonhatna az ízlés-telen, gyarló és az ízléses, jó munka között.

Szólnak tudomása van róla, hogy annak idején Angliában, a londoni South Kensington múzeumban is rendeztek hasonló kiállítást, a melynek üdvös hatása volt. Indítványozza tehát, hogy a társulat keressen módot, hogy ilyen kiállítás a jelzett intenciók szemelőtt tartása mellett rendeztessék.

A választmány hosszabb eszmecsere után kimondja, hogy mielőtt a tervezett kiállításra vonatkozólag határozná, megbízta Gelléri Mór elnöklése mellett Fischer Ignác, Kiss István és Györgyi Kálmán tagokból álló bizottságot, hogy az indítvánnyal behatóan foglalkozzék, s a kiállítás megvalósítására nézve alkalomadtán konkrét javaslatot tegyen.

Titkár bemutatja az 1899. évről szóló pénztári mérleget s a nyereség- és veszteségszámlát, a mely szerint a társulat vagyona 43.334,38 frt; a múlt évi bevétel 17.038,32 frt volt, a kiadások ellenben 14.957,80 frt. E szerint az üzleteredmény 2.080,52 frt. Ezzel kapcsolatosan jelenti, hogy a közgyűlés által kiküldött számvizsgálók a számadásokat megvizsgálták s teljesen rendben találták. A választmány a jelentést tudomásul veszi.

Az idei előirányzatot a választmány úgy állítja össze, hogy 28.520 koronával szemben 31.489,04 kor. bevétel álljon. Egyben kimondja, hogy felhatalmazást fog kérni a közgyűléstől, hogy az esetben, ha a befolyó

jövedelmek túlhaladják az előirányzottakat, a várható többletet az előirányzott kiadások 4., 5. és 6. pontjaiban felsorolt tételek felemelésére fordíthassa.

Az idei közgyűlés napját a választmány április hó 1-re tűzi ki s megbízta a titkár, hogy annak szabályszerű kihirdetése iránt intézkedjék.

T. Fischer Ignác felhívja a választmány figyelmét a legutóbb kiadásra került öt koronás érmekre, a melyeknek egy példányát be is mutatja. Miután a választmány konstatálja, hogy az új pénz oly kezdetleges munka, hogy sem művészi, sem technikai szempontból nem felel meg a jogos igényeknek, a mi annyival is inkább sajnálni való, mert az egyidejűleg kiadásra került osztrák ötkoronások igen sikerülteknek mondhatók: Gaul Károly és Gelléri Mór indítványára elhatározza, hogy felterjesztést intéz a pénzügyminiszterhez, a melyben kérni fogja, hogy a szóban levő pénzek helyébe újakat készíttessen. A társulat egyben fel fogja ajánlani közbenjárását arra nézve, hogy a szükségelt új modelleket pályázat útján, vagy más alkalmas módon beszerezze.

Végül a titkár bejelentette, hogy hatvani Deutsch József 200 koronával alapító tagja lett a társulatnak, továbbá, hogy a legutóbbi választmányi ülés óta 63 új rendes tag lépett a társulat kötelékébe, a mi örvendetes tudomásul szolgált.

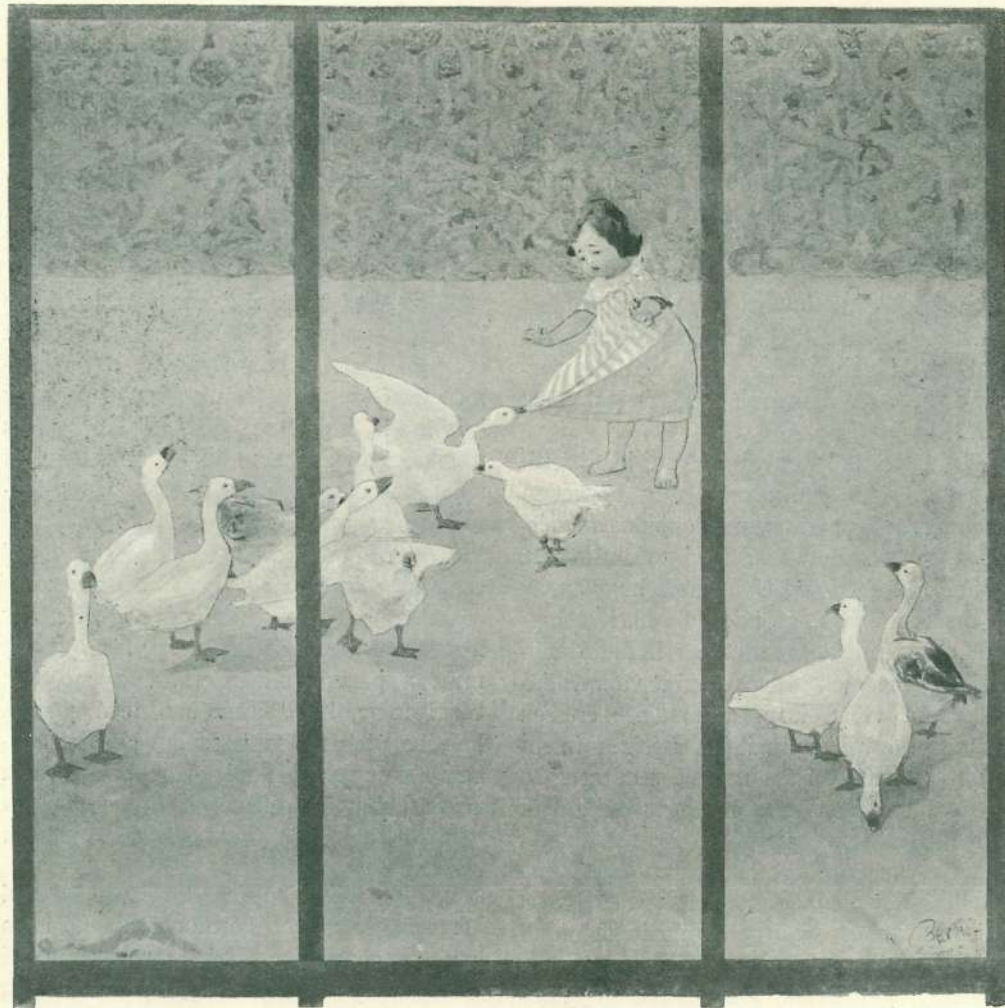
Erre az elnök az ülést berekesztette.

A magyar iparművészeti társulat 1900. évi április hó 1-én délelőtt 11 órakor tartotta meg az orsz. iparművészeti múzeumban XV. rendes évi közgyűlést Szalay Imre, társulati alelnök, vezetése mellett. Jegyző Györgyi Kálmán vezértitkár.

Jelen vannak Czigler Győző alelnök, T. Fischer Ignác, Gaul Károly, Kiss István és Szmrecsányi Miklós választmányi tagok és a társulatnak husz tagja.

Az elnök üdvözli a megjelenteket s a következő beszéddel nyitja meg a közgyűlést:

„A beteg Ráth György elnök helyett nekem jutott a szerencse a mai ülésen az elnöki széket elfoglalni.

••••• TERVEZTE BÁTKY JÓZSEF. •••••
DISZÍTÓ FESTÉSZETI III. SZAKOSZTÁLY.

••••• TERVEZTE KERN PÉTER. •••••
DISZÍTÓ FESTÉSZETI I. SZAKOSZTÁLY.

TERVEZTE FREYER MÓR.
HARMADIK SZAKOSZTÁLY.

TERVEZTE STIASNY ALADÁR.
•• ELSŐ SZAKOSZTÁLY. ••

TERVEZTE IGAZ ISTVÁN.
• ELSŐ SZAKOSZTÁLY. •

Bucsúzó századunkkal az iparművészeti társulat működéseinek XV. évébe lépett, s büszkén mondhatjuk, hogy a gyarapodás jegye alatt!

Kétségtelen jele ez a helyes iránynak, amelyet társulatunk tevékenységében követ: ez egyébként nagynevű alapítójának eme jelszavában rejlik: fejlesszük hazai művészi iparunkat nemzeti irányban!

Minden kornak meg volt a maga jellemző stílusa, csak a XIX. század tért eddig mindég vissza az elmúlt idők stílusára, amíg végre legutolsó éveiben a realizmus egy stílt alkotott meg, amely századvégünk egész lényének megfelel, amelyet mindenkor a XIX. század jellegzetes stílusának fognak nevezni, s amelyet helyesen vagy hibásan – nem kívánom kutatni – ma még secessiónak hívnak. Távol álljon tőlem a secessiot minden kinövésével magasztalni, de ép oly távol álljon tőlem azt feltétlenül elítélni; van ennek a stílusnak egy a természet igaz szépsége felé hajló iránya, amely ép úgy mint a japán művészet: bájos is, fejlődésre képes is, ez az irány a természet bizarrságainak csak alárendelt, diszító szerepet ad, s e mellett a gyakorlati élet követelményeit szem elől nem téveszti; épen ezért, de mert amint mondám, a kor általános jellegének is megfelelt, gyorsan találta meg útját az emberek szívéhez; röviden divatossá vált. Társulatunk pedig feladatához képest ezt az idegen jövevényt meghonosította, s azt a magyaros diszítési jelleggel kapcsolatba hozta, iparművészeti termékeinket a külfölddel is ismerteti, s a nagy közönség, amely közoktatásügyi kormányunk művészeti politikája által műérzékében hathatósan fejlődik, az iparművészeti társulat körül örvendetesen gyarapodó arányban csoportosul. Ime rövid jellemzése az elmúlt év kedvező eredményének, a melyet a társulat örömmel üdvözöl. Csakhogy ez örömmünk nem lehet zavartalan, mert a kérelhetetlen halál éppen legjobbjaink sorából szedte áldozatait.

Mult tavasszal hunyt el b. Liphay Béla, volt elnökünk, a kiváló jellem, klasszikus finom ízlésű és önzetlen hazafi, a tiszta

meggyőződésű férfiú, kit e tulajdonságaiért mindenki tisztelt, becsült;

a nyáron Giergl Ernő választm. tagunkat élte tavaszán ragadta el a halál, őt, ki oly lelkesen ápolta saját munkakörében a magyar iparművészetet;

ma pedig két, alig behantolt sír mellett állunk: Zsolnay Vilmos, a magyar iparművészet e ragyogó csillaga, kire mindig oly büszkén hivatkozhattunk, ki remek munkáival a külföldön világszerte ismertségre tette a hazai műipart,

s a tegnap örök nyugalomra tért b. Atzél Béla alapító tagunkat nevezem itt meg, a kinek oly sok érdeme volt a műízlésnek társadalmi úton való fejlesztésében.

Ime fájdalmas veszteségeink! a kiknek az igaz kegyelet adójával áldozunk, s emléküket mai közgyűlésünkön megörökíteni kegyeletos szomorú kötelességünknek ismerjük.

Midőn ezennel az iparművészeti társulat XV. rendes közgyűlését megnyitom, konstátalom, hogy a közgyűlés napja az alapszabályokban előírt módon közzé volt téve s felkérem a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Kiss István és Mihalik József társulati tagokat.

Az elnöki megnyitó nyomán a közgyűlés mindenekelőtt egyhangulag kimondja, hogy br. Liphay Béla, Giergl Ernő, Zsolnay Vilmos és br. Atzél Béla halála feletti fájdalomnak a jegyzőkönyvben kifejezést ad.

A választmány jelentését az 1899. évi működéséről a közgyűlés felolvasottnak tekinti s tudomásul veszi, miután ez nyomtatásban megjelent s előzetesen ki lett osztva.

A titkár felolvassa az 1899. évi számadások megvizsgálása a mult közgyűlés által kiküldött számvizsgálóknak jelentését s ennek alapján a közgyűlés megadja a választmánynak a fölmentést.

Az ideai számadások megvizsgálására a közgyűlés közfelkiáltással megválasztja Benke Gyula orsz. képviselőt és Hoffmann Alfréd társulati tagokat.

Az 1900. évi költségvetésre nézve a közgyűlés elfogadja a választmány javaslatát, a mely szerint 28.520 korona kiadással szemben 31.489.04 korona áll. Egyben föl-

hatalmazza a közgyűlés a választmányt, hogy a várható többlet bevételt az előirányzott kiadások 4., 5. és 6. pontjában felsorolt tételeknek felemelésére fordítsa.

Az alapszabályok 26. §-a értelmében a választmányból kilépnek az 1897. évben megválasztott tagok. Betöltendő ezenkívül két elhunyt vál. tagnak a helye. Az elnök felhívja a közgyűlést, hogy tiz választmányi tagsági helyre ejtse meg a titkos választást s felkéri Czigler Győző, Gaul Károly és Kommer József tagokat, hogy a szavazatokat összeszámlálják. A szavazás meg-ejtése s a szavazatok összeszámlálása után Czigler Győző kihirdeti az eredményt, a mely szerint a közgyűlés megválasztotta választmányi tagokká Beck Dénest, dr. Czobor Bélát, dr. Forster Gyulát, Gerlőczy Károlyt, Horti Pált, Kammerer Ernőt, Morelli Gusztávot, Pap Henriket, Radisics Jenőt és Zsolnay Miklóst.

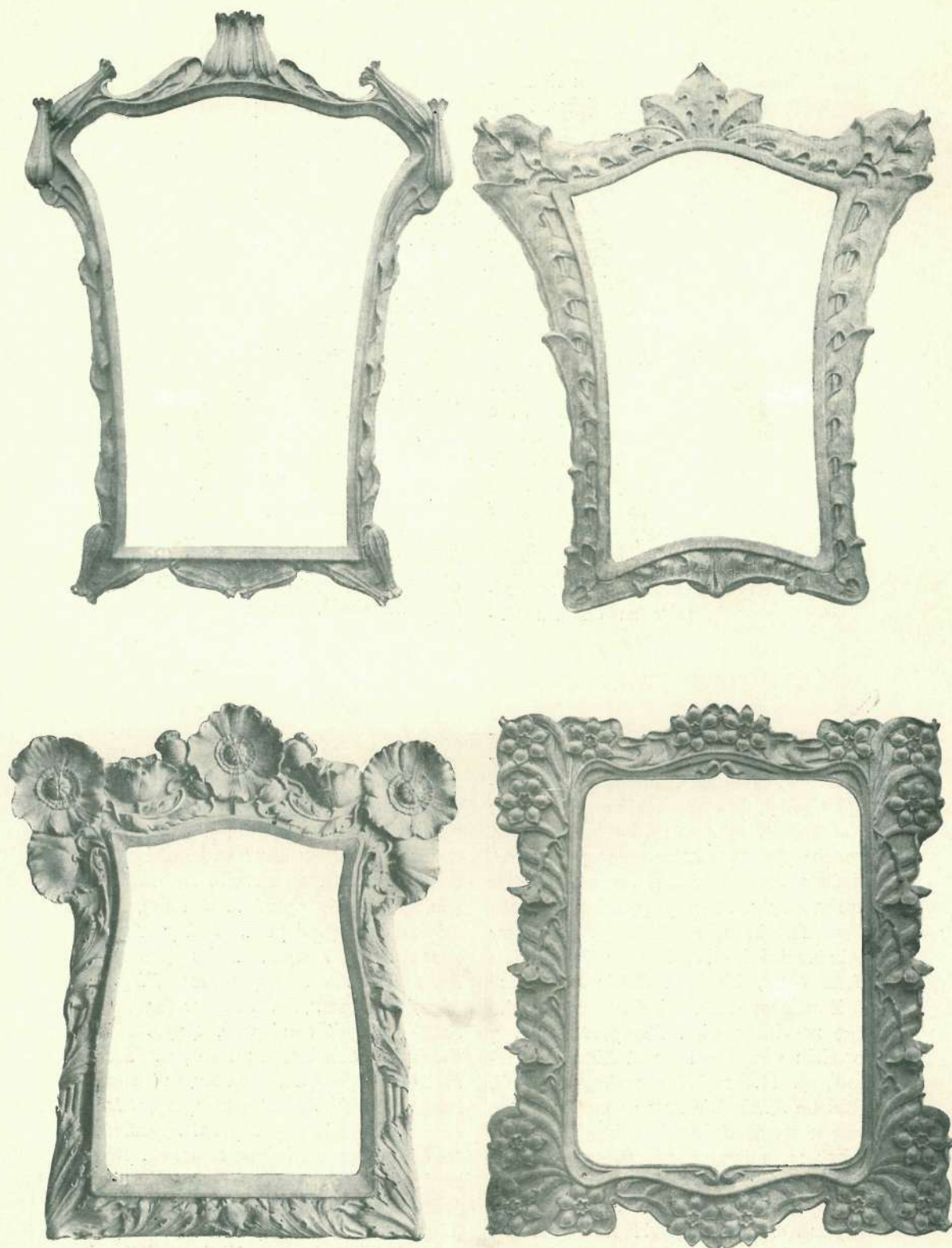
A jelen voltak éljenzéssel fogadták az eredmény kihirdetését, mire az elnök a közgyűlést berekesztette.

Ő Felségének iparművészeti vásárlásai. A m. iparművészeti társulat 1899. évi karácsonyi kiállításán Ő Felsége legkegyelmesebben megvásárolta a következő tárgyakat: 1. „Kozma“, mintázta *iff. Vastagh György*, bronzba öntötte *Beschorner*; 2. „Oboján“, mintázta *iff. Vastagh György*, bronzba öntötte *Beschorner*; 3. „Arató“, mintázta *Radnai Béla*, bronzba öntötte *Beschorner*; 4. „Furulyás“, mintázta *Holló Barnabás*, bronzba öntötte *Beschorner*; 5. Ezüst író készlet, tervezte és mintázta *Rintel Géza*, készítette *Rubin A. és Fia*; 6. Zománcos váza, készítette *Roger A.*; 7. 3 zománcos váza, *Rapopot-tól*; 8. 3 porcellán váza, készítette *P. Fischer J.* Herend; 9. Üvegszekrény mahagoni fából, készítette *König Izidor*; 10. „Deák Ferenc“ arcképe zománcos keretben, készítette *Oskó Lajos*; 11. 2 darab üvegváza, készítette *Sovánka István*; 12. „Krisztus“, Eozin relief *Zsolnay-tól*, kerettel; 13. Ereklje tartó, *iff. Herpka Károly-tól*; 14. „Husvétli locsolás“, mintázta *Loránfy Antal*, ezüsből készítette

Rubin A. és Fia; 15. „Libatömés“, mintázta *Loránfy Antal*, ezüsből készítette *Rubin A. és Fia*. A felsorolt tárgyak vételárának összege 11918 korona.

Új alapító tag. *Hatvani Deutsch* József (Hatvan) 200 korona alapítvánnyal a m. iparművészeti társulat alapító tagja lett.

Új tagok. *F. évi február hó 4-dike* óta e füzet megjelenéséig a következők beléptek a m. iparművészeti társulat rendes tagjainak sorába: *Apáti Abt Sándor* (Pécs), *Altstädter Izidor dr.* (Budapest), *Bugsch Gusztáv dr.* (Budapest), *Bieber Gyula* (Budapest), *Birchbauer Károly* (Budapest), *Barna Sándor* (Makó), *Dániel Ferencné* (Nagy-Becskerek), *Fischer Győző* (Budapest), *Grünwald Imre* (Budapest), *Goldberger Ernő* (Budapest), *Haranghy György* (Debrecen), *Hungaria nagy szálloda* (Budapest), *Hoffer Imre* (Budapest), *Hajós Izsó* (Nagy-Bánom), *Holitscher Robert* (Budapest), *Jauernik Nándor* (Budapest), *Jelentsik Klára* (Nagyvárad), *Dr. Jelfy János* (Budapest), *Jancsurák Gusztáv* (Budapest), *Kikindai Aladár* (Kalocsa), *Kernstock Károly* (Budapest), *Kracher Gyuláné* (Budapest), *Lord Albert* (Budapest), *Ligeti Miklós* (Budapest), *Márk Lajos* (Budapest), *Mihálik Dániel* (Budapest), *Molnár Mihály* (Nagybánya), *Nagybányai m. kir. áll. főgymnasium* (Nagybánya), *Nasch József* (Budapest), *Nagyszebeni m. kir. áll. főgymnasium igazg.* (Nagyszeben), *Németh Lipót* (Budapest), *Pécsi ipartestület* (Pécs), *Pusztai Ferenc* (Budapest), *Pallay Lajosné* (Nagyvárad), *Pizinger Lajos* (Budapest), *Radó Ignácz dr.* (Nagyvárad), *Ringeisen József* (Budapest), *Reiter Ferenc* (Budapest), *Scholtz Margit* (Budapest), *Senyei Károly* (Budapest), *Sándor Béla* (Budapest), *Szenes Fülöp* (Budapest), *Szinek Izidor dr.* (Pannonhalma), *Stehló Robert* (Budapest), *Storno Ferenc iff.* (Budapest), *Soproni Képzőművészeti kör* (Sopron), *Szönyey Dezső dr.* (Budapest), *Schoszberger Adolf* (Pusztamartinca), *Szécsi Antal* (Budapest), *Schuster Márton* (Nagyszeben), *Szendrey Imre* (Komárom), *Telcs Ede* (Budapest), *Thébusz Béla dr.*

FARAGOTT TÜKÖR KERETEK.
◦ TERVEZTE HORTI PÁL. ◦
MINTÁZTA FANTUSZ JAKAB.

••••• CSIKÓS. •••••
• IFJ. VASTAGH GYÖRGYTŐL. •
••• BRONZBA ŐNTŐTTE ••••
A BESCHORNER-FÉLE ŐNTŐDE.

••••• A WESSELÉNYI EMLÉKTÁBLA. •••••
•••••••••• HOLLÓ BARNABÁSTŐL. ••••••••••
BRONZBA ŐNTŐTTE A BESCHORNER-FÉLE ŐNTŐDE

(Bécs), *Taussig Siegfried* (Budapest), *Vojnits Piroška V.* (Szabadka), *Vajda Zsigmond* (Budapest), *Nagy Varjas Rókus* (Szabadka), *Weiner Mór* (Budapest), *Weinwurm Antal* (Budapest). Összesen ötvenkilenc új tag.

Nemzetközi képes levelezőlap-kiállítás nyílik meg május közepén Budapesten az Iparművészeti Múzeumban. A kiállítás elnöke *Gelléri Mór*, az orsz. iparegyesület igazgatója, végrehajtó bizottságának tagjai pedig gróf *Nyáry István*, *Mihalik József*, *Kovács Frigyes*, *Kunusy Frigyes*, *Divald Károly* és *Ferry-Frankl Emil*. — A kereskedelemügyi miniszter dr. *Hennyey Vilmos* posta- és távirdaigazgatót, a vallás- és közokt. ministerium pedig *Radisics Jenő* iparművészeti múzeumi igazgatót, illetve helyettesét, *Mihalik József* múzeumi őrt delegálta a képviselői bizottságba. A kiállítás célja a képes levelező-lapok előállítás-

sával foglalkozó iparágak és a művészi lapok gyűjtését felölelő sport, valamint az ezek által érdekelt szakmák tevékenységének és fejlődésének fokozása, az ezek körében érvényesült tapasztalatok és elért vívmányok megismertetése, alkalmazásuk és értékesítésüknek támogatása, végre a mű-érzék terjesztése és a művészi termelés előmozdítása, valamint a jó ízlésnek, a néprajzi ismeretnek és az idegenforgalomnak emelése. A kiállítás a következő 5 alosztályt foglalja magában: *a)* postai, *b)* művészeti, *c)* ipari, *d)* sport, *e)* különlegességek. A kiállításon, a felhasznált terület arányában, térdíj fizetendő. Magyar festőművészek öt darab kézi festésű levelezőlapot díjtalanul állíthatnak ki. A kiállítás adminisztrációjára, bővebb szervezetére, a térdíjakra s minden egyéb más kérdésre *Ferry-Frankl Emil* titkár ad írásbeli felvilágosítást (Budapest, V. Nádor-u. 13. sz.).

BIZALMAM AZ ŐSI ERÉNYBEN ← * →

← * → VIRIBVS ← * → VNITIS ← * →

AZ ÚJ MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÖTKORONÁS ÉRMEK.